

ZAŁĄCZNIK
do uchwały Nr XII/61/2011
Rady Gminy Solec-Zdrój
z dnia 29 grudnia 2011 r.

GMINNY PROGRAM

**PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
na 2012 rok
W GMINIE SOLEC-ZDRÓJ**

Część pierwsza

ANALIZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZASOBÓW UMÓŻLIWIAJĄCYCH PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I NAPRAWCZEJ

I. Liczebność oraz struktura wiekowa i społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Solec-Zdrój.

Dane statystyczne dotyczące liczebności i struktury wiekowej mieszkańców Gminy Solec- Zdrój przedstawiono w tabeli 1. W strukturze zawodowej mieszkańców dominującą grupę stanowią rodziny utrzymujące się wyłącznie z rolnictwa lub zatrudnione jednocześnie w rolnictwie i sektorze pozarolniczym.

Dane dotyczące struktury bezrobocia przedstawia tabela 2. Pomimo, że bezrobocie jest wysokie, to Gmina Solec- Zdrój prezentuje się stosunkowo korzystnie na tle gmin ościennych takich jak: Nowy Korczyn, Pacanów, Stopnica i Wiślica, gdzie zjawisko to osiąga wyższy poziom.

Tabela 1. Mieszkańcy Gminy Solec-Zdrój w latach 2000-2011.

Rok	Liczba osób	Odsetek mieszkańców w wieku [%]		
		Szkolnym ¹	Produkcyjnym ²	Poprodukcyjnym ³
2000	5356	17,5	54,9	19,9
2001	5303	17,1	55,8	19,7
2002	5264	16,8	56,4	19,8
2003	5241	16,6	57,1	19,5
2004	5210	16,4	57,9	19,4
2005	5200	20,93	59,84	19,23
2006	5176	21,60	59,24	19,16
2007	5 134	15,48	59,46	19,2
2008	5120	15,86	59,9	18,83
2009	5109	14,42	60,46	18,63
2010	5107	14,42	60,46	18,63
2011	5082	20,09	61,06	18,85

¹ dzieci i młodzież w wieku od 7-18 lat

² mężczyźni w wieku od 19-65 lat, kobiety w wieku od 19-60 lat

³ mężczyźni w wieku powyżej 65 lat, kobiety powyżej 60 lat

Tabela 2. Bezrobocie w gminie Solec-Zdrój w latach **1999-2011**

Rok	Liczba osób	Bez prawa do zasiłku	
		osób	odsetek
1999	252	223	88,5 %
2000	318	277	87,1 %
2001	317	283	89,2 %
2002	299	278	93%
2003	303	279	92,08%
2004	306	283	92,48%
2005	292	265	90,75%
2006	230	208	90,43%
2007	185	162	87,50%
2008	212	202	95,30%
2009	196	177	90,30%
2010	214	193	90,19%
2011	172 105 kobiet 67 mężczyzn	163	94,76%

II. Analiza stanu problemów alkoholowych.

1. Liczebność punktów sprzedaży napojów alkoholowych w odniesieniu do liczby mieszkańców.

Na terytorium Gminy Solec- Zdrój aktualnie funkcjonuje **29** punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Sieć sprzedaży prezentuje tabela 3.

Tabela 3. Sieć sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Solec-Zdrój w 2010r

OGÓŁEM (wszystkich punktów)	Z NAPOJAMI PRZEZNACZONYMI DO SPOŻYCIA							
	Poza miejscem sprzedaży				W miejscu sprzedaży			
	Wg zawartości alkoholu				Wg zawartości alkoholu			
	Razem	Do 4,5 %	Od 4,5 % do 18%	Pow. 18 %	Razem	Do 4,5 %	Od 4,5 % do 18%	Pow. 18 %
29	19	19	18	16	10	10	5	5

W roku 2011 na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadało 175 mieszkańców gminy.

2. Problemy zdrowotne i społeczno-ekonomiczne występujące w związku z uzależnieniem i nadużywaniem alkoholu.

Nadmierne spożywanie napojów alkoholowych powoduje szereg zaburzeń czynności psychofizycznych i uszkodzenia praktycznie wszystkich narządów wewnętrznych. Specyficzną cechą choroby alkoholowej jest to, że dotyczy ona również rodzin osób uzależnionych, bowiem to ich członkowie ponoszą większość konsekwencji psychospołecznych i ekonomicznych związanych z alkoholem. Najczęściej jest to zła sytuacja materialna. Z przeprowadzanych przez pracowników socjalnych wywiadów środowiskowych wynika, że symptomy związane z patologią alkoholową występują co najmniej w kilkudziesięciu rodzinach objętych pomocą społeczną. Często bywa to przemoc oraz inne zjawiska patologiczne. Rodzina nie jest w stanie zignorować czy też uciec od problemu jakim jest pijący. Członkowie rodziny próbują przystosować się do zagrożeń jakie stwarza alkoholik. Takie przystosowanie pozwala na przetrwanie w trudnych i bolesnych okolicznościach. Staje się jednak pułapką, w której zostaje zamknięte pragnienie normalnego i bezpiecznego życia rodzinnego. Małżonkowie i dzieci osoby uzależnionej albo rozpaczliwie próbują powstrzymać jej picie albo rezygnują z nadziei na lepsze życie. Oznacza to często głębokie uwikłanie w chorobę alkoholową małżonka lub rodzica, które określa się jako współuzależnienie.

3. Naruszanie prawa i porządku publicznego pod wpływem alkoholu.

Na podstawie informacji udostępnionych przez Komisariat Policji w Solcu- Zdroju dostrzeżono związek pomiędzy nadmiernym spożywaniem napojów alkoholowych a naruszaniem prawa i porządku publicznego. Zestawienie powyższych faktów prezentuje tabela 4.

Tabela 4. Zestawienie wykroczeń związanych z nadużywaniem alkoholu w latach **2004 – 2011 r.**

Wykroczenia	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1. Osoby izolowane w pomieszczeniach dla zatrzymanych w celu wytrzeźwienia.	18	9	10	12	8	6	2
2. Kolizje drogowe spowodowane przez nietrzeźwych kierowców.	4	1	2	4	3	2	3
3. Interwencje domowe dotyczące awantur wszczętych po spożyciu alkoholu.	103	100	98	75	60	35	13
4. Mandaty karne za wykroczenia w związku ze spożyciem alkoholu.	40	37	30	10	3	60	26
5. Naruszenie przepisów kodeksu karnego w zakresie znęcania się nad członkami rodzin.	5	3	4	1	1	2	1

Część druga.

INFORMACJA O REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

I. Analiza zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej.

Na terenie Gminy Solec- Zdrój istnieje punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych, który czynny jest w każdy poniedziałek każdego od godziny **7.30 do 10.30** i mieści się w budynku Urzędu Gminy. Pracownik pełniący w punkcie konsultacyjnym dyżur jest zobowiązany przyjąć każdą zgłaszającą się osobę zainteresowaną powyższą problematyką. Pracownik udziela wyczerpujących informacji o chorobie alkoholowej, jej przyczynach, przebiegu i skutkach oraz możliwościach podjęcia leczenia. Ponadto jest zobowiązany udzielić możliwie wszechstronnej pomocy szczególnie tym osobom, które o nią zabiegają lub jej poszukują. Pracownik ma za zadanie informować o procedurze administracyjno-prawnej kierowania osób nadużywających napojów alkoholowych na przymusowe leczenie odwykowe, między innymi w zamkniętych zakładach leczenia odwykowego lub o możliwościach dobrowolnego skorzystania z alternatywnych form leczenia. W punkcie konsultacyjnym można uzyskać informacje na temat przemocy w rodzinie zwłaszcza z problemem alkoholowym, o formach i metodach przeciwdziałania takim zjawiskom, a także o możliwościach udzielania rodzinom i konkretnym ofiarom przemocy - pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed ponownymi aktami przemocy w rodzinie. Pracownik udziela wsparcia psychologicznego osobom zmuszonym funkcjonować w sytuacji kryzysowej np. ofiarom przemocy domowej oraz służy pomocą na drodze uwolnienia ich od tej przemocy (np. pomoc w redagowaniu pism procesowych). Pracownik zobowiązany jest do zachowania anonimowości zgłaszających się osób i zasłyszanych informacji.

II. Postępowania w sprawach o podjęcie leczenia odwykowego.

Istotnym elementem polityki samorządu Gminy Solec- Zdrój w zakresie uzależnień jest profilaktyczna i naprawcza działalność prowadzona przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W skład GKRPA powołano następujące osoby: Artur Cygan - przewodniczący oraz członkowie: Janina Cygan (pedagog), Bożena Nowak (nauczycielka z Gimnazjum), Alicja Matus (pracownik Urzędu Gminy), Józef Stojek (komendant Komisariatu Policji w Solcu -Zdroju), Maria Zembala (pracownik socjalny). Ponadto ustanowiono pełnomocnika realizacji zadań wynikających z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Solec- Zdrój, którym został Artur Cygan.

W 2011 r. do dnia 30 listopada prowadzono postępowania w odniesieniu do 17 osób. Przygotowano i skierowano do Sądu Rejonowego 10 wniosków o wydanie orzeczenia o leczeniu przymusowym, 4 osoby skierowano na indywidualne spotkania z instruktorem terapii w punkcie konsultacyjnym.

3 osoby zostały skierowane przez Sąd na leczenie odwykowe w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego, a 3 kolejne na leczenie ambulatoryjne.

Z tytułu udziału w posiedzeniu Komisji członkowi przysługuje każdorazowo wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości równowartości diety przysługującej pracownikom z tytułu podróży służbowej na terenie kraju. W związku z tym, że wynagrodzenie to ma zrekompensować osobom pracującym utracony zarobek, przysługuje ono jedynie wówczas, gdy członek Komisji nie otrzymał równocześnie wynagrodzenia z zakładu pracy.

W rezultacie dotychczasowych doświadczeń stwierdzono, że najslabszym ogniwem analizowanego systemu jest leczenie odwykowe, bowiem pacjenci, którzy zostali na podstawie orzeczenia sądowego zobowiązani na wniosek GKRPA do podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie stacjonarnym, oczekują około **2 lat** na uzyskanie miejsca na oddziale zamkniętym.

GKRPA na bieżąco współpracuje z: Komisariatem Policji w Solcu-Zdroju, GOPS, Sądem Rejonowym i Poradnią Leczenia Uzależnień w Busku- Zdroju.

III. Realizacja programów profilaktycznych na terenie placówek oświatowych.

W 2011 r. uczniowie Szkół Podstawowych w Solcu – Zdroju i Zborowie wzięli udział w warsztatach profilaktycznych pt.: „Cyberprzemoc to też przemoc” dla klas IV – VI i „Mały Miś do lasu bał się iść” dla klas 0 – III.

Celem warsztatu „Mały Miś do lasu bał się iść” było pokazanie dziecku, co można zrobić w trudnych sytuacjach i gdzie można szukać pomocy (umiejętność obchodzenia się z prądem, gazem, a także wykonywanie telefonu do służb ratowniczych)

Tematem warsztatu „Cyberprzemoc to też przemoc” były niepożądane zjawiska, z jakimi dzieci mogą się zetknąć bądź same sprowokować w sieci.

Program profilaktyczny został zorganizowany również dla uczniów klas I Samorządowego Gimnazjum w Solcu – Zdroju. Tematem warsztatu pn. „Bądź odporny. Decyduj sam mądrze!” była fascynacja dorosłością oraz wpływem otoczenia na zachowania młodzieży (pierwszy kontakt z używkami takimi jak

papierosy, alkohol, dopalacze). Celem warsztatów było zaznajomienie młodzieży z mechanizmem i fazami uzależnień.

W 2011 roku zorganizowano również wyjazd do Buskiego Samorządowego Centrum Kultury dla uczniów klas I-III ze szkół podstawowych w Solcu – Zdroju i Zborowie na imprezę artystyczną z elementami profilaktyki antyalkoholowej pt. „Urodziny Baby Jagi”.

W 2011 r. 25 dzieci z rodzin, w których występują problemy alkoholowe, wyjechało na kolonie letnie: 20 dzieci do Rabki i 5 dzieci do Pogorzelic.

Pani Bożena Nowak przeprowadziła w ramach zajęć pozalekcyjnych z klasami trzecimi Samorządowego Gimnazjum w Solcu Zdroju wielopoziomowy program profilaktyczny „Veto wobec przemocy, alkoholu i narkotyków”. W sumie było to 48 godzin zajęć.

W okresie letnio-wakacyjnym uczniowie szkół naszej gminy brali także udział w imprezach zawierających elementy profilaktyki antyuzależnieniowej i antyalkoholowej - „Soleckie Lato nad Zalewem” - występ kabaretu Pigwa Jazz.

Gmina Solec- Zdrój uczestniczyła w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”, która skierowana była do młodych ludzi i poświęcona była promocji zdrowego stylu życia jako alternatywy wobec sięgania po środki uzależniające.

Dzieci ze Szkoły Podstawowej w Zborowie wzięły udział w konkursie indywidualnym w ramach I etapu kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Zwycięzcy otrzymali nagrody rzeczowe.

Przedsięwzięcia te były finansowane ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

W roku 2012 także planuje się udział dzieci i młodzieży szkolnej w programach profilaktyczno-wychowawczych w miarę posiadanych środków finansowych oraz przedstawionych profesjonalnych ofert.

Część czwarta.

CELE NA 2012 ROK.

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszanie rozmiarów tych, które aktualnie występują.
2. Doskonalenie sposobów rozwiązywania istniejących problemów alkoholowych oraz towarzyszącej im degradacji społeczno-ekonomicznej rodzin osób uzależnionych.
3. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.
4. Prowadzenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i kierowanie osób uzależnionych, nadmiernie pijących do podjęcia leczenia odwykowego.
5. Wspieranie wszelkich działań kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych mających na celu rozbudzenie zainteresowań dzieci i młodzieży aktywnymi formami spędzania wolnego czasu jako alternatywy dla spożywania alkoholu. Jednostki

kulturalne i oświatowe winny włączyć do swojego programu działania propagujące ideę trzeźwości i abstynencji.

6. Samorządowe Gimnazjum winno zapewnić swoim uczniom możliwość wzięcia udziału w specjalistycznych programach mających na celu edukację w zakresie radzenia sobie przez młodzież z zagrożeniami ze strony alkoholu i narkotyków.
7. Wspieranie wszelkich inicjatyw zmierzających do aktywizacji środowisk wspomagających proces wychodzenia z nałogu alkoholowego oraz utrzymanie abstynencji osób, które przeszły terapię odwykową, w tym tworzenie ośrodków wsparcia i świetlic socjoterapeutycznych.
8. Prewencja i kontrola w zakresie przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi na terenie Gminy Solec- Zdrój.
9. Objęcie szczególną opieką dzieci z rodzin patologicznych, czy też zagrożonych patologią związaną z nadużywaniem alkoholu w środowisku rodzinnym.
10. Zagwarantowanie uczniom, zarówno szkół podstawowych jak i gimnazjum, dogłębnego poznania zagrożeń jakie niesie za sobą uzależnienie od nikotyny, alkoholu, narkotyków, internetu ... poprzez organizację programów i widowisk edukacyjnych poświęconych tej tematyce.

Przewodniczący Rady
Czesław Stępień

PRELIMINARZ WYDATKÓW NA ROK 2012
z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi

Lp.	Punkt programu	SPOSÓB REALIZACJI	Planowana kwota wydatków
1	5	Wspieranie działań kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych w tym: przeprowadzenie imprez promujących zdrowy i trzeźwy tryb życia (konkursy, festyny, imprezy edukacyjne, sportowe, zajęcia pozalekcyjne)	9000
2	4	Prowadzenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: a) wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Komisji RPA b) opłaty za opinie biegłych c) szkolenia członków Komisji d) delegacje	Razem: 6400 800 3200 1500 900
3	10	Programy profilaktyczne	5000
4	3	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego	8000
5	3,6,7	Prowadzenie ośrodków wsparcia i świetlic socjoterapeutycznych. Dofinansowanie kosztów badań osób doprowadzonych do Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych w celu wytrzeźwienia.	26000
6	9	Organizacja dla dzieci z rodzin patologicznych różnych form wypoczynku, wycieczek, wyjazdów, zajęć w ośrodkach edukacyjnych. Objęcie profesjonalną pomocą psychologiczną dzieci z rodzin zagrożonych patologią.	17000
7	1,2	Finansowanie literatury fachowej i materiałów informacyjno – edukacyjnych o tematyce uzależnień.	1600